

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA/KANTON
SLUŽBA ZA ZAPOSILJAVANJE HNŽ/HNK
MOSTAR

Broj: 09-1-32-10-58/2-2016
Jablanica, 04.02.2016. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanski županij/Kanton
Općina Jablanica
OPĆINSKO VIJEĆE

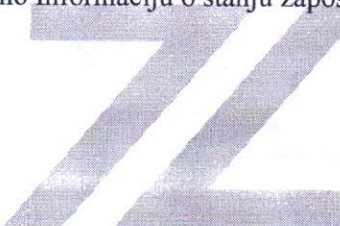
Broj:	0.8-02-2016
Šifra:	02-02-2740/15

OPĆINA JABLANICA
OPĆINSKO VIJEĆE
Pere Bilića 25

PREDMET: Informacija o stanju zapošljavanja u 2015.godini

Veza Vaš akt: 02-02-2740/15 od 11.01.2016. godine

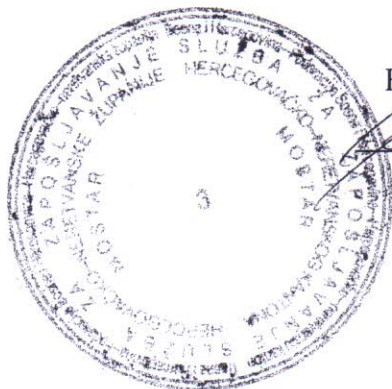
Poštovani u prilogu Vam dostavljamo Informaciju o stanju zapošljavanja u 2015.godini

S poštovanjem,

Dostaviti:

- naslovu
- a/a

Biro rada Jablanica

Informacija o stanju zapošljavanja u 2015.godini

Prema statističkim podacima tj.preliminarnim rezultatima popisa stanovništva iz 2013.godine na području općine Jablanica živi 10 580 stanovnik.¹ U starosnoj dobi od 15 do 65 godine, dakle, radno sposobnog stanovništva je 8333 stanovnika.² Prema statističkim podacima na dan 31.10.2015. godine, na području općine Jablanica zaposleno je 1823 lica.³ Dakle, u odnosu na prosjek iz 2014. godine broj radnih mjesta je smanjen je za 102 lica. Broj registrovanih nezaposlenih osoba na dan 31.12.2015. godine na području Jablanice je 2368, što je više za 10 lice nego na dan 31.12.2014. godine.

Imajući u vidu pomenute statističke podatke može se konstatovati da je stopa nezaposlenosti na području općine Jablanica 56,7%, a stopa zaposlenosti 21,8%. Što se tiče stope zaposlenosti bitno je pomenuti da ona uzima u obzir odnos broja zaposlenih i broja radno sposobnog stanovništva, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku na dan

30.06.2013. broj ukupnog stanovništva iznosio je 11 642 a broj radnosposobnog stanovništva (lica od 15 do 65 godina života) iznosio je 8333, uzimajući u obzir činjenicu da je vršen popis stanovništva u 2013. godini i da je ukupan broj stanovnika u našoj općini 10 580 (manje za 1061 lice u odnosu na predhodne zvanične podatke zavoda) samim tim i broj radnosposobnog stanovništva će se u mnogome smanjiti što će direktno uticati na povećanje stope zaposlenosti, nažalost zavodi za statistiku nisu izbacili još detaljne podatke popisa stanovništva osim ukupnog broja popisanih osoba, domaćinstava i satmbenih jedinica.

Poredeći ove podatke sa podacima iz 2014. godine može se konstatovati da je stopa zaposlenosti na području općine Jablanica u padu za 1,6%, a stopa nezaposlenosti u porastu za 2%.⁴

¹ Agencija za statistiku BiH od 05.11.2013. Objavljivanje preliminarnih rezultata popisa stanovništva

² Podaci Zavoda za statistiku na dan 31.10.2015. godine a ne odnose se na podatke iz posljednjeg popisa, zastarjeli podaci.

³ Podaci Zavoda za statistiku na dan 31.10.2015. godine. Broj 1823 zaposlenih lica odnosi se na broj zaposlenih na području općine Jablanica i isključivo u firmama koje su registrovane na području općine. Također, ovaj podatak ne obuhvata lica sa prebivalištem u općini Jablanica zaposlena na područjima drugih općina.

⁴ Tačnost stopa, kako stope nezaposlenosti tako i stope zaposlenosti, je upitna iz više razloga i to:

- U izračunavanju se u obzir uzima broj radno sposobnog stanovništva u starosnoj dobi od 15 do 65 godina. Dakle, nemamo podataka o broju redovnih učenika u starosnoj dobi od 15 do 18 godina koji se osposobljavaju za samostalan rad te se ne mogu smatrati nezaposlenim osobama. Također, nemamo podataka o broju redovnih studenata za koje vrijedi isto što i za redovne učenike, a i jedni i drugi su obuhvaćeni kategorijom radno sposobnog stanovništva.
- Radna sposobnost u pomenutoj kategoriji se utvrđuje na osnovu godina starosti, a ne stvarne radne sposobnosti stanovništva,
- Pomenuta kategorije ne isključuje uživaocce korisnika porodične penzije i korisnike prava na prijevremenu starosnu penziju, niti korisnike boračkih penzija, a koji su obuhvaćeni starosnom granicom od 15-65 godina.
- Broj zaposlenih (1823) ne obuhvata lica sa prebivalištem u Jablanici, a koji su zaposleni na području drugih općina u BiH ili inostranstvu.
- Kod izračunavanja stope zaposlenosti u obzir se ne uzima procjena broja zaposlenih na "crno"

Također, može se konstatovati da je stopa zaposlenosti na području općine Jablanica ispod prosjeka HNK, a stopa nezaposlenosti iznad kantonalnog prosjeka.

Kretanje broja zaposlenih, na području općine Jablanica, po mjesecima je predstavljeno u sljedećoj tabeli⁵:

	Prosjek 2014	I 2015	II 2015	III 2015	IV 2015	V 2015	VI 2015	VII 2015	VIII 2015	IX 2015.	X 2015.
Broj zaposlenih	1906	1872	1869	1846	1899	1868	1916	1878	1804	1819	1823

(Broj zaposlenih po mjesecima u 2015.)

Broj prijava i odjava radnih odnosa po mjesecima za izvještajni period prikazan je u sljedećoj tabeli:

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ukupno I- XII 2015.
Odjava	62	35	33	39	27	45	65	25	42	40	43	49	505
Prijava	41	12	29	40	17	63	75	57	59	27	27	18	465

(Broj prijava i odjava radnih odnosa po mjesecima u 2015. godini)

Prema podacima Poreske uprave u toku izvještajnog perioda na području općine Jablanica zasnovano je ukupno 465 radnih odnosa, dok je u istom periodu za 505 lica prestao radni odnos. Poredeći ove podatke sa onima iz 2014. godine možemo konstatovati da je broj zaključenih radnih odnosa veći za 35, a broj prestanaka radnih odnosa također veći za 88.

U pogledu „rada na crno“ nema značajnijih pomaka u njegovom suzbijanju i pored primjetno značajnijeg angažovanja inspekcije rada u vršenju kontrola. U više navrata inspekcija rada je vršila nadzore kod privrednih subjekata na području općine Jablanica, te je u tom periodu evidentirano povećano zapošljavanje, međutim odmah nakon kontrolnih nalaza inspekcije, dolazilo je do otpuštanja radnika. Ova pojava posebno je primjetna u vrijeme ljetne turističke sezone kod samostalnih poreskih obaveznika koji obavljaju ugostiteljsku djelatnost. Prema slobodnoj procjeni oko 350 do 450 radnika je neprijavljeno. Od inspekcija koje kontrolišu rad na crno nismo zaprimili informaciju o radnicima zatečenim na radu bez potrebne dokumentacije

31.12.2015. na evidenciji nezaposlenih biroa rada Jablanica evidentirano je 2368 lica. U poređenju sa stanjem na kraju 2014. godine, možemo konstatovati da je došlo do povećavanja broja nezaposlenih osoba evidentiranih kod biroa rada Jablanica za 10 lica. Kretanje broja nezaposlenih osoba evidentiranih kod biroa rada Jablanica prikazano je u sljedećoj tabeli:

Imajući u vidu navedene činjenice možemo konstatovati da je stvarna stopa nezaposlenosti mnogo manja od statističke i da je stvarna stopa zaposlenosti mnogo veća od statističke.

⁵ Podaci zavoda za statistiku

	2012.	2013.	2014.	I 2015	II 2015	III 2015	IV 2015	V 2015	VI 2015	VII 2015	VIII 2015	IX 2015	X 2015	XI 2015	XII 2015
Broj nezaposlenih	2168	2257	2358	2371	2410	2373	2369	2374	2369	2378	2361	2360	2380	2398	2368

(broj nezaposlenih po mjesecima u 2015. godini)

Broj novoprijavljenih osoba prijavljenih na evidenciju po mjesecima u 2015. prikazan je u sljedećoj tabeli:

	2014.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	UKUPNO 2015.
Broj novoprijav.	567	55	63	31	36	26	61	97	35	58	55	50	38	605

(Broj novoprijavljenih osoba po mjesecima u 2015. godini)

Iz tabela je vidljivo da je već u januaru i februaru evidentirano povećanje broja nezaposlenih lica, to se može objasniti činjenicom da je završetak kako građevinske tako i turističke sezone kada građevinske firme i ugostitelji odjavljuju određen broj radnika i šalju ih na evidenciju kako bi ostvarili prava po osnovu privremene nezaposlenosti. Također primjetno je da je broj nezaposlenih neznatno varirao tokom izvještajne godine a radilo se u povećanju ili smanjenju za nekih 30 do 40 lica. Najveći broj nezaposlenih osoba evidentiran je u julu što je već tradicionalno, obzirom da se na biro prijave osobe pedagoških usmjerenja koje imaju radne

odnose zasnovane na određeno radno vrijeme tj. do kraja školske godine. U ovom mjesecu evidentirane su i osobe koje se prvi put prijavljuju na evidenciju po osnovu završenog redovnog srednjoškolskog obrazovanja a nisu upisale fakultete. Do povećanja broja nezaposlenih na evidenciji biroa rada Jablanica dolazilo je i zbog ponovnog javljanja na evidenciju osoba koje su predhodno bile brisane sa iste zbog odustajanja od traženja zaposlenja, a ponovo su se prijavile radi obezbjeđivanja određenih beneficija npr. kod dodjele stipendija, upisa u dom, raznih kreditnih linija, stambenog zbrinjavanja i slično. Na evidenciji su se našle i osobe iz kategorije demobilisanih boraca koje su se prijavljivale iako su bile u radnom odnosu ili su isti prekidale a sve zbog ostavriavanja prava po Zakonu o povoljnijem penzionisanju koji nalaže da osobe moraju provesti 12 mjeseci na evidenciji kako bi stekle prava po osnovu ovog Zakona.

U izvještajnom periodu na evidenciju nezaposlenih se prijavilo 605 lica, za 38 lica više u odnosu na 2014. godinu, od toga 366 lica su oni kojima je prestao radni odnos, 214 osobe se u izvještajnom periodu po prvi put prijavila na evidenciju nezaposlenih.

Struktura broja nezaposlenih osoba prijavljenih na evidenciju kod biroa rada po razlogu prestanka radnog odnosa za period od 1.1.2015. do 31.12.2015. godine je sljedeća:

- Sporazumni prestanak radnog odnosa i istek ugovora o radu 195
- Prestanak rada radne organizacije, stečaj i likvidacija 38
- Zbog ekonomskih i organizacionih razloga 133

U kvalifikacionoj strukturi nezaposlenih osoba prijavljenih kod biroa rada Jablanica na kraju izvještajnog perioda evidentirano je 2368 lice od toga žena 1154 (48,7%) po broju kako slijedi:

Stepen obrazovanja	1	2	3	4	5	6	6 ₂	7 ₁	7 ₂	8	UKUPNO
UKUPNO	494	41	925	647	10	25	27	165	34	0	2368
Od toga žena	293	18	324	359	0	16	11	116	17	0	1154

(Kvalifikaciona struktura nezaposlenih u 2015. godini)

Što se tiče kvalifikacione strukture nezaposlenih kako se može primjetiti skoro polovinu čine žene, najveći broj nezaposlenih je sa trećim stepenom obrazovanja (KV) što je djelimično i rezultata planova i programa obrazovnih institucija na području našeg kantona, zatim slijede osobe sa srednjom stručnom spremom, a potom osobe bez stručne spreme tj. nekvalifikovani radnici ili radnici bez zanimanja što u ukupnom iznosu nezaposlenih iznosi 21%. Što se tiče osoba sa višom i visokom stručnom spremom uključujući i osobe koje su stekle zvanja bachelora (bečelora) po bolonjskom programu, njihov udio u ukupnoj strukturi nezaposlenih iznosi 9,5%.

	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2013	2014	2015
Broj VSS prijavljeni prvi put na evidenciju	29	30	48	63	52	52	36	49

(broj osoba sa VSS po godinama)

Posebno je evidentan porast broja nezaposlenih osoba visoke stručne spreme koji se prvi put prijavljuju na evidenciju nezaposlenih osoba. Radi se pretežno o zanimanjima diplomirani pravnik, diplomirani ekonomista, profesori raznih smijerova te inženjeri poljoprivrede. Očigledna je hiperprodukcija ovih kadrova koji će zbog neusklađenosti tržišta rada i obrazovnih planova i programa u narednom periodu će veoma teško pronaći zaposlenje u struci. U narednom periodu očekujemo dodatni pritisak za zapošljavanje pomenute kategorije nezaposlenih osoba, te smatramo da mjere aktivne politike zapošljavanja treba usmjeriti ka zapošljavanju ove ciljne grupe prvenstveno radi sticanja neophodnog iskustva, a zbog povećanja konkurentnosti na tržištu rada. U sljedećoj tabeli prikazan je broj visoko obrazovanih lica u posljednjih sedam godina koji su se prijavili na evidenciju nezaposlenih nakon završetka visokog obrazovanja. Kada govorimo o osobama koje su se prvi put prijavile na evidenciju u toku izvještaje godine, taj broj je 214 osoba, od toga njih 111 se prijavilo po završetku redovnog školovanja a kako smo predhodno naveli u kvalifikacionoj strukturi na VSS otpada 49 lica dok na kvalifikovane i srednju stručnu spremu otpada 62 lica. Ove godine evidentan je porast osoba koje su pekinule redovno školovanje i prijavile se na evidenciju i njihov broj iznosi 36 osoba (ujedno ulaze u pomenuti broj od 62 osobe)

PREGLED BROJA NEZAPOSLENIH OSOBA NA EVIDENCIJI PO NAJBROJNIJIM
ZANIMANJIMA

NAZIV ZANIMANJA	UKUPNO	OD TOGA ŽENA
1 i 2 STEPEN OBRAZOVANJA		
Radnik za jednostavne poslove	494	293
Šivač /krojač	13	13
Tesar	3	0
Zidar	3	0
3 STEPEN OBRAZOVANJA		
Prodavač	216	140
Konobar	122	27
Zidar	76	11
Automehaničar	60	0
Kamenorezac	51	5
Frizer	57	46
Keramičar	26	0
Vozač	38	0
Kuhar	27	20
4 STEPEN OBRAZOVANJA		
Maturant gimnazije	150	85
Eletrotehničar	123	55
Ugostiteljsko- turistički tehničar	135	76
Ekonomski tehničar	62	47
Mašinski tehničar	40	14
6₁ i 6₂ STEPEN OBRAZOVANJA		
Ekonomista	15	6
Pravnik	2	2
Informatičar	4	2
Mašinski inženjer	3	0
Nastavnici/profesori	8	3
7₁ i 7₂ STEPEN OBRAZOVANJA		
Pravnik	34	21
Ekonomista	18	13
Psiholog	15	11
Inženjer poljoprivrede	10	8
Profesor pedagogije	11	7
Profesor razredne nastave	11	9
Ostali nastavnici i profesori	40	20
Mašinski inženjer	8	2

Iz navedene kvalifikacione strukture najčešćih zanimanja može se zaključiti da su zanimanja najvećeg broja nezaposlenih osoba vezana za blizinu obrazovnih institucija i samim tim i veću mogućnost pohađanja istih. Tako možemo primjetiti da su pravnici, ekonomisti, pedagozi, psiholozi, nastavnici i profesori kadrovi Univerziteta Džemal Bijedić – Mostar, dok su zanimanja sa nižim stepenom obrazovanja 3. i 4. stepen, tj. KV i SSS zanimanja čije se obrazovanje stiče u jablaničkoj i konjičkoj srednjoj školi. Evidentno je da postoji disproporcija kadrova na evidenciji nezaposlenih osoba i tržišta rada, to prije svega uslovljava politika Ministarstva obrazovanja u smislu davanja saglasnosti za organizovanje i uvođenje novih zanimanja kao i davanje saglasnosti na nove školske planove i programe. Što se tiče zanimanja većeg stepena obrazovanja evidentan je stalni porast osoba sa visokom stručnom spremom a najčešće se radi o zanimanjima pravnika, ekonomista, profesora raznih smjerova, pedagoga. Očigledna je hiperprodukcija pomenutog kadra koja će zbog neusklađenosti tržišta rada i obrazovnih planova i programa u narednom periodu dovesti do problema u zapošljavanju osoba pomenutih zanimanja. Uposlenici Službe za zapošljavanje kao i našeg biroa rada ulažu maksimalne napore u informisanju i buđenju svijesti kod srednjoškolaca koji upisuju fakultete, tako da se svake godine sa maturantima organizuje informativni čas o stanju na berzi rada i zanimanjima koja su kako suficitarna tako i deficitarna. Primjetno je da se učenici nerjetko odlučuju za fakultete čija su zanimanja suficitarna iako su svjeni i obavješteni da tih zanimanja na evidenciji ima mnogo. Na primjer postoji veliki deficit za zanimanja profesora matematike, fizike, inženjera građevine, farmaceuta a izuzetno mali broj učenika se odluči da upisuje navedene fakultete, da li se radi o principu koji nažalost postaje trend „bitno je imati diplomu“ a ne znati kuda dalje sa tom diplomom ostavljamo kao temu za raspravu stručnjacima iz oblasti sociologije.

U izvještajnom periodu na evidenciji nezaposlenih prosječno je bilo evidentirano 1094 osobe bez radnog staža od tog 594 žena. Najviše je osoba KV radnika, zatim osoba sa SSS i NK radnika. Kvalifikaciona struktura osoba bez radnog staža po mjesecima u 2015. godini prikazana je u sljedećoj tabeli:

MJESEC	UKUPNO	od toga žena	STEPEN STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	6 ₁	6 ₂	7 ₁	7 ₂	
Januar	1095	594	227	13	411	310	1	5	15	99	14	
Februar	1103	599	227	11	413	319	1	5	15	98	14	
Mart	1082	592	224	11	402	313	1	5	15	96	15	
April	1079	594	223	11	400	310	1	5	16	96	17	
Maj	1078	595	225	11	398	308	1	4	15	97	19	
Juni	1082	591	224	11	399	312	1	6	15	96	18	
Juli	1093	598	224	11	403	311	1	6	15	100	22	
Avgust	1094	602	225	10	400	313	1	6	16	100	23	
Septembar	1105	600	227	10	402	319	1	6	19	99	22	
Oktober	1109	605	230	10	400	316	1	7	19	100	26	
Novembar	1118	614	234	10	402	320	1	7	18	99	27	
Decembar	1093	599	226	9	392	309	1	7	20	102	27	

Većina evidentiranih osoba sa visokom stručnom spremom je kroz programe sufinansiranja od strane Službe za zapošljavanje kao i kroz programe sufinansiranja od strane Općine Jablanica osiguralo jednu godinu radnog iskustva neophodnu za polaganje stručnih ispita i postizanja konkurentnosti na tržištu rada.

Na evidenciji nezaposlenih, u izvještajnom periodu, prosječno je bilo evidentirano 357 demobilisanih boraca, što je manje u odnosu na broj na kraju 2014.godine, i ovaj broj je varirao kako zbog Zakona o povoljnijem penzionisanju kada su se prijavljivali tako i onda kada su ostvarivali pravo penzionisanja kada su se odjavljivali sa evidencije. U 2015. godini oko 20 demobilisanih boraca iskoristilo je pravo na penziju putem ovog Zakona i tako bilo brisano sa evidencije nezaposlenih biroa rada Jablanica. Iz tabele je vidljiv trend opadanja broja demobilisanih boraca tokom izvještajne godine. Kretanje broja demobilisanih osoba po mjesecima za devet mjeseci tekuće godine prikazano je u sljedećoj tabeli:

	Prosjeak 2012.	Prosjeak 2013.	Prosjeak 2014.	Prosjeak 2015	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII	IX	X	XI	XII
Ukupno	388	388	377	377	369	375	368	370	371	370	372	367	360	360	361	357

(Broj demobilisanih osoba prijavljenih na evidenciji biroa rada Jablanica po mjesecima u 2015. Godini.

Starosna struktura nezaposlenih osoba prijavljenih kod biroa rada Jablanica na kraju 2015. godine izgleda kako je predstavljeno u tabeli:

Dob	1	2	3	4	5	61	62	71	72	8	Ukupno Žena
15 - 19	6	0	38	9	0	0	0	0	0	0	53
	4	0	11	2	0	0	0	0	0	0	17
20 - 24	6	2	134	119	0	0	4	4	0	0	269
	3	0	45	54	0	0	2	3	0	0	107
25 - 29	24	2	134	142	0	0	15	80	24	0	421
	12	0	38	61	0	0	6	63	12	0	192
30 - 34	33	1	162	77	1	9	9	52	9	0	353
	17	0	73	43	0	7	3	33	4	0	180
35 - 39	64	3	124	80	1	6	1	18	0	0	297
	43	1	38	45	0	3	0	11	0	0	141
40 - 44	78	3	91	53	0	5	1	3	0	0	234
	47	1	42	43	0	4	1	2	0	0	140
45 - 49	91	4	69	55	0	1	0	2	0	0	222
	56	2	33	40	0	0	0	1	0	0	132
50 - 54	79	5	80	62	1	1	0	2	1	0	231
	44	3	29	40	0	1	0	1	1	0	119
55 - 59	73	11	57	43	4	2	0	0	0	0	190
	43	7	8	27	0	1	0	0	0	0	86
60 - 64	35	11	31	5	3	0	0	4	0	0	89
	20	4	7	3	0	0	0	2	0	0	36
65 i više	5	0	4	0	0	0	0	0	0	0	9
	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
	494	42	924	645	10	24	30	165	34	0	2368
	293	18	324	358	0	16	12	116	17	0	1154

Iz pregleda po starosnoj dobi nezaposlenih osoba evidentno je da se veliki broj nezaposlenih lica nalazi u teško zapošljivoj kategoriji. Programi sufinansiranja teško

zapošljivih osoba (osoba u starosnoj dobi više od 40) su poželjni i trebali bi u narednom periodu imati veći udio u ukupnim projektima sufinansiranja zapošljavanja.

Također, na evidenciji nezaposlenih evidentirano je i 13 lica romske populacije (poredeći sa predhodnom godinom to je smanjenje za 10 osoba, a razlog smanjenja ovog broja je putovanje u evropske zemlje u cilju traženja azila) koji se također smatraju teško zapošljivim. Jedino preduzeće koje zapošljava osobe navedene populacije je JKP Jablanica u stečaju u kojem trenutno radi nekoliko osoba romske populacije. Iako Federalni zavod za zapošljavanje redovno raspisuje javne pozive za sufinansiranje zapošljavanja romske populacije, nažalost to nije davalo rezultata i u realizaciji sufinansiranja, barem što se tiče naše općine. Ovom prilikom pozivamo poslodavce da se angažuju i prijave na javne pozive sufinansiranja zapošljavanja romske populacije, kako bi barem malo olakšali ionako težak život životni standard romske populacije.

Na evidenciji nezaposlenih nalazi se 35 bračnih partnera, čak ima evidentiranih i kompletnih porodica.

Prema službenoj evidenciji nema evidentiranih lica kojima je utvrđen status osoba koje traže zaposlenje prema Pravilniku o evidencijama.

I pored intezivnijeg rada inspekcije koja kontroliše rad na crno i saznanja da je veći broj osoba zatečen na radu bez potrebnih zakonom predviđenih dokumenata, od inspekcije u toku 2015. godine nismo dobili niti jedno rješenje.

U periodu od 1.1.2015. do 31.12.2015. evidencije nezaposlenih brisano je ukupno 575 osoba od čega je 421 osoba brisana zbog zaposlenja.

MJESEC	BRISANO SA EVIDENCIJE	ZAPOSLENO SA EVIDENCIJE
Januar	43	36
Februar	21	15
Mart	67	31
April	41	31
Maj	21	18
Juni	64	61
Juli	75	74
Avgust	54	51
Septembar	58	46
Oktobar	33	24
Novembar	33	20
Decembar	65	14
UKUPNO	575	421

U periodu od 1.1.2015. do 31.12.2015. godine 465 lice je na područja općine Jablanica zasnovalo radni odnos, a što je za 35 lica više nego u 2014. godini. U istom periodu za 505 lica na području općine Jablanica je prestao radni odnos što je za 88 lica više nego u 2014. godini.⁶ Razlika zasnovanih radnih odnosa od 421(naši podaci) i 465 (podaci poreske uprave)

⁶ Podaci Porezne uprave na dan 31.12.2015.

leži u tome da su se zapošljavale osobe koje nisu bile na evidenciji biroa rada, ukupna razlika bila je u 44 osobe.

U 2015. godine poslodavci sa prostora općine Jablanica objavili su svega 10 javnih oglasa za prijem radnika u radni odnos. Objavljeni oglasi predviđali su zapošljavanje 30 radnika na upražnjenim radnim mjestima. Ovo je izuzetno mali broj prijava, a razloge treba tražiti najprije zbog smanjenog obima poslovanja kod gotovo svih privrednih subjekata na području općine Jablanica, kao i u činjenici da niti jedan zakon ili podzakonski akt ne obavezuje poslodavca da izvrši prijavu slobodnog radnog mjesta nadležnoj službi za zapošljavanje.

Kod svih prijava o slobodnim radnim mjestima biro rada je promptno djelovao, obavještavao nezaposlene o ponudama i slao ih kod poslodavaca na razgovore o mogućem zaposlenju.

U pogledu objavljivanja javnih oglasa treba napomenuti da smo u izvještajnom periodu zaprimili veliki broj konkursa od Službe za zapošljavanje i CISO centra, što je nezaposlenim osobama omogućilo uvid u široku ponudu slobodnih radnih mjesta na tržištu rada kako u BiH tako i u inozemstvu.

Grupna informiranja su obavljena periodično i isključivo sa novoprijavljenim osobama.

Grupnim informiranjem je obuhvaćeno 150 lica, dok je individualnim savjetovanjem obuhvaćeno 115 lica.

U toku izvještajnog perioda, služba za zapošljavanje je radila na praćenju i kontroli zaključenih ugovora sa korisnicima po javnim pozivima iz 2014. i 2015. godine, te dostavi izvještaja raznim institucijama o realizovanim programima na tržištu rada iz ranijeg perioda. Aktivne mjere u zapošljavanju u 2015. godini se provode usvojenim Programom rada Službe za 2015. godinu, a sve u skladu sa dinamikom priliva raspoloživih finansijskih sredstava.

Globalna ekonomska kriza odrazila se i na poslovanje Službe za zapošljavanje HNK, te je zbog nedostatka sredstava izostalo pokretanje programa zapošljavanja u 2015. godini, a koji se sufinansiraju iz sredstava Službe. Zbog toga je realizacija programskih aktivnosti bila u direktnoj zavisnosti o raspoloživim finansijskim sredstvima Federalnog zavoda za zapošljavanje i drugih izvora. U nedostatku vlastitih sredstava i u ovom periodu su se provodili samo programi sufinansirani iz drugih izvora i to : Projekt podrške mrežama za socijalnu sigurnost i zapošljavanje (SSNESP), koji zajednički finansiraju Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (jedinica PIU SESER) i Federalni zavod za zapošljavanje, i programi koje finansira Federalni zavod za zapošljavanje (FZZZ), a provodi ih Služba za zapošljavanje.

Federalni zavod za zapošljavanje je 25.5.2015. godine objavio javne pozive za učešće u Programu sufinansiranja zapošljavanja i to: Prvo radno iskustvo, Prilika za sve, Vaučer za posao, Sezonsko zapošljavanje, Start up samozapošljavanje, Program javnih radova, Programu sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja u oblasti poljoprivrede, te Program zapošljavanja Roma u 2015. godini. Preko 30 poslodavac uzelo je učešća u ovim programima čime su pokazalisanteresovanost u samoj realizaciji zapošljavanja putem ovih programa sufinansiranja zapošljavanja. Jedna od zamjerki od starne poslodavaca tiče se u načinu realizaciji programa sufinansiranja. Naime većina poslodavaca je uplatila i do 5 mjeseci obaveza po osnovu poreza i doprinosa od mjeseca maja a da još uvijek nisu uspjeli

refundirati sredstva za sufinansiranje. Sam način realizacije uplata tranši je komplikovan i trebalo bi naći modusa da se učini efikasnijim.

Po programu Prilika za sve sa područja naše Općine zaposleno je ukupno 60 osoba, po programu Prvo radno iskustvo 9 osobe, Sezonsko zapošljavanje 23 osobe, Vaučer za posao 8 osoba, i po programu Projekt podrške mrežama za socijalnu sigurnost i zapošljavanje (SSNESP) 4 osobe, što je ukupno 100 osoba.

Općina Jablanica je realizirala i Program poticaja MSP (malog i srednjeg poduzetništva), poljoprivrednih proizvođača i prerađivača u općini Jablanica u 2015.g. kojemu je cilj da se putem poticanja zapošljavanja MSP kroz projektne aktivnosti industrijske proizvodnje, obrta, poljoprivrede, trgovine, turizma i ugostiteljstva, u okviru ostvarivanja i održavanja veće stope zaposlenosti, omogući zapošljavanje lica prijavljenih na evidenciju nezaposlenih biroa rada Jablanica. Na javnom pozivu učestvovalo je 16 aplikanata a ukupno su zaposlili 21 osobu.

U skladu sa u Odlukom – programom o subvencioniranju volontera i zapošljavanju osoba s višim i visokim obrazovanjem do tri godine radnog iskustva Općina Jablanica sufinansirala je nezaposlene osobe pedagoških usmjerenja u osnovnoj i srednjoj školi, ukupan broj volontera raspoređenih u školama je 21. Pored ovih volontera Općina je sufinansirala i

volontere u javnim ustanovama a njih 14 je dobilo priliku sticati znanja i vještine u nekoj od javnih ustanova na području naše općine. Pored spomenutih volontera Općina Jablanica je sufinansirala i osobe VSS do 3 godine iskustva sa zasnivanjem radnog odnosa kod poslodavac sa područja općine, ukupno 16 osoba je od 1.1.2015. godine zasnivalo radni odnos.

Briga o socijalnoj i materijalnoj sigurnosti nezaposlenih lica za vrijeme privremene nezaposlenosti je jedna od bitnih funkcija Zavoda za zapošljavanje BiH, a u skladu sa Zakonom o zapošljavanju i aktima Zavoda i Službe za zapošljavanje HNK nezaposlenim osobama obezbjeđuje se:

- Pravo na novčanu naknadu u zemlji i inostranstvu
- Zdravstvena zaštita
- Pravo na uplatu radnog staža do tri godine
- Druga prava

Pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba koja u trenutku prestanka radnog odnosa ima najmanje osam mjeseci rada neprekidno ili osam mjeseci sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci.

Visina novčane naknade čini 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa nezaposlene osobe, koju objavljuje Federalni zavod za statistiku.

U 2015. godini podnešeno je 191 zahtjeva nezaposlenih osoba za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za vrijeme privremene nezaposlenosti, a po osnovu prestanka radnog odnosa, što je za 20 zahtjeva manje od broja podnešenih zahtjeva u toku 2014. godine. Od podnesenih zahtjeva dva zahtjeva su odbijena dok su preostali pozitivno riješeni.

Prosječno u 2015. mjesечно je 78 nezaposlenih lica koristilo novčanu naknadu što je za 9 lica više nego 2014. godine. Broj korisnika novčane naknade po mjesecima u 2015. godini prikazan je u sljedećoj tabeli.

Korisnici prava na novčanu naknadu	Prosjeak 2013.	Prosjeak 2014.	Prosjeak 2015.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ukupno	60	69	78	104	99	88	72	68	69	82	80	55	67	71	78
Žena	18	19	19	32	33	22	14	13	13	14	19	9	16	18	20

(Broj korisnika novčane naknade po mjesecima u 2015.)

U izvještajnom periodu za novčanu naknadu za vrijeme privremene nezaposlenosti isplaćeno je 322 639,09 KM, što je za 33 001,82 KM više u odnosu na 2014. godinu. Razloge ovako velikog broja korisnika novčane naknade možemo tražiti u stimulativnim isplata nezaposlenim osobama (40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH), kao i nerijetkim zloupotrebama ovog prava od strane nezaposlenih osoba i poslodavaca koji zadržavaju osobe u radnom odnosu osam mjeseci. Poslije ih prijavljuju birou rada da bi ih po

isteku vremena isplate novčane naknade ponovo zaposlili. Javno komunalno preduzeće Jablanica je sredinom godine pokrenulo stečajni postupak i kao rezultat sanacionog plana i optimizacije troškova 12 svojih uposlenih radnika poslali su na evidenciju nezaposlnih. Ovih 12 radnika je podnjelo zahtjeve za korištenje novčane naknade po osnovu privremene nezaposlenosti koji su u prvostepenom postupku (na nivou kantonalne Službe za zapošljavanje) odbijeni jer za te radnike nisu uplaćivani svi doprinosi i porezi, žalbom su se obratili drugostepenom organu Federalnom zavodu za zapošljavanje koji je ispravio rješenja prvostepenog organa i nalžio mu da donese nova rješenja kojima će priznati pravo na korištenje novčane naknade po osnovu privremen nezaposlenosti.

Pored novčane naknade po osnovu prestanka radnog odnosa, po Zakonu o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica, Služba za zapošljavanje isplaćuje novčane naknade za demobilisane borce. Nezaposleni demobilizirani borac kojem je priznato učešće u odbrani Bosne i Hercegovine u trajanju najmanje od jedne godine ima pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti u iznosu od 25% od prosječne plaće u Federaciji iz prethodne godine.

U izvještajnom periodu nije bilo isplaćivanih naknada obzirom da su tužbe za neisplaćene naknade u predmetima vraćene na Ustavni sud FBiH.

Na osnovu Zakona o zdravstvenom osiguranju, obavezno zdravstveno osiguranje na kraju 2015. godine koristi 1874 nezaposlenih osoba. Prosječno u toku 2015. godine zdravstveno osiguranje je koristilo 1729 lica od toga 787 žene. Primjetno je da je trend osoba koje se prijavljuju na evidenciju isključivo radi ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu u porastu. Naime osobe koje nemaju regulisano zdravstveno osiguranje drugim putem, pogotovo članovi domaćinstava u kojiima ima zaposlena osoba u preduzećima koja ne uplaćuju obaveze (Željeznice FBiH, Granit u stečaju d.d., JKP Jablanica u stečaju, Hidrogradnja d.d. Sarajevo) korsite „rupu u zakonu“ tako što se prijave u radni odnos na par dana i nakon toga regularno se prijave na evidenciju nezapsolenih i koriste prava koja im pripadaju. Ovo je još jedna u nizu pojava koja nerealno oslikava statistički podatak stope nezaposlenosti, kako u našoj općini tako i u BiH.

Korisnici prava na ZO	Prosjeak 2013.	Prosjeak 2014.	Prosjeak 2015.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ukupno	1645	1729	1837	1802	1850	1839	1826	1833	1828	1833	1822	1829	1841	1868	1874
Žena	739	787	843	831	845	843	838	840	826	837	838	836	846	867	871

(Broj korisnika zdravstvene zaštite po mjesecima u 2015.)

U periodu od 1.1.2015. do 31.12.2015. godine podnešeno je deset (10) zahtjeva za dokuo staža i pozitivno su riješena tri (3) zahtjeva, tri (3) zahtjeva su odbjena kao neosnovana, dok su preostali zahtjrvni u toku rješavanja postupka.

U 2015. godini izdato je 1361 uvjerenja u različite svrhe, i to:

1. regulisanja poreza na dohodak 160,
2. dodijele stipendije za nekog od članova porodice 250,
3. prijave na javni konkurs 90,
4. dodijle kredita 154,
5. ostvarivanja prava na zdravstveno i penzijsko 33,
6. smještaja nekog od članova porodice u studentski dom 36,
7. prijave na narodnu kuhinju i socijalnu pomoć 265,
8. obavljanje privatne djelatnosti 30,
9. odjave sa evidencije nezaposlenih 40
10. sufinansiranja zapošljavanja, obuke, dokvalifikacije i sl. 160
11. potrebe suda 32,
12. utvrđivanja činjeničnog stanja 111

OSTALE AKTIVNOSTI

Tokom 2015. godine Biro rada Jablanica je imao stalnu saradnju sa Općinskim načelnikom, OV Jablanica, stručnim službama Općine Jablanica koja se iskazivala kroz održavanje sastanaka, pismenu korespodenciju na temu problema i mogućnosti njihovog rješavanja u oblasti zapošljavanja, izlaganja informacija na sjednicama Vijeća, izradu Programa za zapošljavanje, razvijanje mjera aktivne politike zapošljavanja i sl. Posebno naglašavamo da smo učestvovali u radu Vijeća za konkurentnost kao partner u izradi niza strategija za poboljšanje administrativnih usluga, smanjenje nezaposlenosti kroz programe, stavljanje boljih uslova za investitore kao i poboljšanje poticaja za poljoprivredu i promociju turizma.

Služba je u toku 2015. godine održavala izuzetno dobru saradnju kako sa Udruženjem privrednika općine Jablanica tako i sa članicama pojedinačno. Redovno smo ih izvještavali o svim našim aktivnostima, posebno o našim programima u kojima smo očekivali njihov angažman. U toku 2015. godini u više navrata je održan sastanak sa predsjednikom Udruženja sa akcentom na važnost dobrog odnosa i međuzavisnosti Službe i Udruženja. Ova saradnja dala je jednu realno dobro podlogu za stvaranje tzv. mreže poslodavaca i nadamo se da ćemo saradnju nastaviti i u narednim godinama.

Saradnja sa Zavodom PIO i Zavodom za zdravstveno osiguranje, Poreskom upravom je također izuzetna, i tokom cijele godine su nam blagovremeno dostavljali podatke iz svojih matičnih evidencija, na osnovu kojih bi Služba pratila kretanja u oblasti zapošljavanja, te ažurirala svoje evidencije.

Ističemo izuzetno dobru saradnju sa menadžmentom osnovne i srednje škole u pogledu razmjene podataka i pripremanja određenih rješenja s ciljem usklađivanja stručnog obrazovanja i potreba tržišta rada. Također, ističemo spremnost menadžmenta škola da u saradnji sa nadležnim birom za zapošljavanje angažuje veći broj volontera i pripravnika radi sticanja iskustva, a radi postizanja konkurentnosti na tržištu rada.

Jablanica, 04.02.2016. godine

Biro rada Jablanica

Dostaviti:

1. Općini Jablanica,
2. a/a

